

## הידושין סה

**בשלמא מבקשין לחיי, שצריך לבקש שיתן לה גט שיתיר אותה לעולם, ואולי אינו חפץ ליאסר בקרובותיה, אלא כופין אמאי? אמר לא ניחא לי דאיתסר בקריבה?**  
(מסקנא) **אלא שמעתתא אהדדי איתמר** כדלהלן:

אמר שמואל מבקשין ממנו ליתן גט - אמר רב אמי נתן גט מעצמו, בלי בקשה, כופין אותו ליתן כתובה שמגלה דעתו שקידש אותה וארוסה יש לה כתובה.  
איתמר נמי אמר רב מבקשין ממנו ליתן גט. ואם נתן מעצמו, כופין אותו ליתן כתובה.

### המקדש בעד אחד ושניהם מודים - האם חוששין לקידושין

אמר רב יהודה המקדש בעד אחד אין חוששין לקידושין.

בעו מיניה מרב יהודה שניהם מודים מאי? הספק הוא מה שאמרת שאין קידושין בעד אחד משום שהם לא מודים, וכאן מודים ומקודשת, או משום שצריך שני עדים דווקא כדי שיחול הקידושין, שלומדים גז"ש דבר - דבר ממנו, ולא מועיל הסכמתם.

א. רב פפא [לקמן בעמוד ב:] חוששין לקידושין.

ב. **רב יהודה: אין ולא ורפיא בידיה** כלומר לא הייתה הוראה זו מוחזקת בידו.

ג. **רב נחמן אמר שמואל: אין חוששין לקידושין ואפי' שניהם מודים.** [הגמרא מביאה בעמוד ב' שגם רב, ואיכא דאמרי רבי, לא חששו לזה. ובהמשך הסוגיא מובא גם דעת רב כהנא.

**(קושיא) איתיביה משנה (1): האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתי הוא אסור בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו.**  
אי דאיכא עדים: אמאי מותרת בקרוביו?  
ואי דליכא עדים אמאי אסור בקרובותיה?  
אלא לאו בעד אחד וכתוב שכשהוא מודה נאסרו עליו מכיוון שמסכים.

**(דחיה) הכא במאי עסקין כגון דאמר לה קידשתך בפני פלוני ופלוני** שני עדים, ובנאמן הוא לאסור את עצמו, והלכו להם למדינת הים.  
**(קושיא) איתיביה המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדק:**  
א. ב"ש אומרים אינה צריכה הימנו גט שני,  
ב. ב"ה אומרים **צריכה הימנו גט שני.**  
היכי דמי?  
אי דאיכא עדים: מאי טעמיהו דב"ש?  
ואי דליכא עדים: מאי טעמיהו דבית הלל?  
אלא לאו בעד אחד ושניהם מודים.

[עד כאן דף סה עמוד א]

**(דחיה) וליטעמך אימא סיפא -**  
ומודים בנתגרשה מן האירוסין שאין צריכה הימנו גט שני מפני שאין לבו גס בה. ואי סלקא דעתך עד אחד מהימן, מה לי מן האירוסין מה לי מן הנשואין?  
**אלא הכא כגון דאיכא עדי יחוד וליכא עדי ביאה:**  
א. בית שמאי - סברי לא אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה.  
ב. ובית הלל סברי אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה לשם קידושין.  
ומודים ודאי בנתגרשה מן האירוסין דלא אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה מפני שאין לבו גס בה.  
עתה הגמרא מביאה עוד שיטות שנחלקו במחלוקת הנ"ל האם חוששין לקידושין בעד אחד:

אמר רבה בר רב הונא המקדש בעד אחד בי דינא רבה דהיינו רב אמרי **אין חוששין לקידושין.**  
ואיכא דאמרי אמר רבה בר רב הונא אמר רב המקדש בעד אחד בי דינא רבה דהיינו רבי, **אמרי אין חוששין לקידושין.**

**(קושיא) אלא מעתה במקרה (2) במשנה אמצעית שבכת שניה תשתרי שהרי היא גדולה רק ביחס לקטנה שבכת שניה, והיינו כת אחת?**  
**(תירוץ) הכא במאי עסקין בשאין שם אלא גדולה וקטנה.**  
ומוכיח מלשון המשנה:

והכי נמי מסתברא דאם איתא דאיכא אמצעית ליתנייה?

**(קושיא) ולטעמך אמצעית שבכת ראשונה דודאי ספיקא ואסירא ליה, מי קתני לה?!** וכמו שם שהיא אסורה ולא כתוב בה ה"ה כאן לגבי כת שניה.  
אביי דוחה את קושיא זו שזה שונה, שבכת ראשונה לא הוצרך לכתוב שיכולים ללמוד מ"ש, אך לגבי כת שניה אם היא אסורה היה לו לתנא לומר במפורש חידוש זה.  
**(דחיה) הכי השתא? התם תנא קטנה ידידה לאיסורא והוא הדין להך דקשישא מינה, הכא אם איתא דאיכא ליתנייה.**  
עתה חוזרת הגמרא להקשות לאביי מהמשנה בנדירים שהבאנו לעיל.

**(קושיא) הא פסח, דכי כת אחת דמי, ופליגי? שלפי ר"מ (להיפך) כל הימים אסורים אפילו האמצעים.**

**(דחיה) אמר רבא התם בלישנא דעלמא קמיפלגי: מר סבר 'עד פני הפסח' עד קמי פיסחא ומר סבר עד דמיפני פיסחא.**

### מתניתין

להלן כמה מקרים שאדם נאמן לעצמו לאסור אחרים עליו, מפני ששוויה אנפשיה חתיכה דאיסורא, אך כלפי אחרים אינו נאמן ומותרים. הגמרא תבאר את החידוש שבכל אופנים אלו.

- 1) האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתי: הוא אסור בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו.
- 2) היא אומרת קדשתי והוא אומר לא קדשתי: הוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו.
- 3) קידשתך והיא אומרת לא קידשת אלא בתי: הוא אסור בקרובות גדולה, וגדולה מותרת בקרוביו. הוא מותר בקרובות קטנה, שאין אמה נאמנת עליה ואינה צריכה גט, וקטנה מותרת בקרוביו.
- 4) קדשתי את בתך והיא אומרת לא קדשת אלא אותי: הוא אסור בקרובות קטנה <sup>הבת</sup> וקטנה מותרת בקרוביו הוא מותר בקרובות גדולה <sup>האם</sup> וגדולה אסורה בקרוביו:

### גמרא

#### החידוש של ארבעת המקרים שבמשנה

**וצריכא- להשמיענו ארבעתן, ללמד שמי שאסר את עצמו נאסר, ומי שלא אסר את עצמו, אינו נאסר. כדלהלן:**

**דאי אשמעינן גביה ידידה (1) מסתבר** שאשה מותרת בקרוביו: **משום דגברא לא איכפת ליה ומיקרי אמר שקידש למרות שלא קידש, ולכן לא מאמינים לו. אבל אינה (2)**  
**אימא אי לאו דקים לה בדיבורה לא הות אמרה שנתקדשה ותהא אסורה לכל העולם, וליתסר איהו בקרובותיה קמ"ל.**  
**איצטריך (3) ס"ד** אמינא מדאורייתא הימניה רחמנא לאב מדרבנן הימנוה לדידה ותיתסר ברתה בדיבורה - קא משמע לן.  
**(4)למה לי? אידי דתנא הא (3) תנא נמי הא (4).**

#### מבקשים ממנו ליתן גט / נתן מעצמו כופים על הכתובה

איתמר:

א. רב אמר כופין,

ב. ושמואל אמר מבקשין.

הגמרא דנה באיזה מקרים הם דיברו:

אהייא?

**אילימא ארישא (1) - לאו כופין איכא, שהרי היא מותרת בקרוביו, ולא מבקשין איכא. אלא אסיפא (2) -**

<sup>רמז</sup> תוספות ד"ה ואם נתן גט מעצמו כופין אותו ליתן כתובה. מכאן יש להוכיח דאלמנה מן האירוסין יש לה כתובה ואפילו לא כתב דהא מסתמא הכא מיירי דלא כתב לה דאי כתב לה "א"כ מאי מבקשין שייך למימר הכא אלא ש"מ דמיירי הכא דלא כתב לה כתובה ואפ"ה קאמר **ניתן לקבל את סיכומי 'סקלא וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.**

## הידושין סה

**(קושיא) מתיב שנים שבאו ממדינת הים ואשה עמהם וחבילה עמהם:**

**זה אומר: זו אשתי וזה עבדי וזו חבילתי,**

**זה אומר: זו אשתי וזה עבדי וזו חבילתי,**

**ואשה אומרת: אלו שני עבדי וחבילה שלי.**

הדין הוא: **צריכה שני גיטין**. ס"ד להתירה להינשא, וגובה כתובתה מן החבילה היא

טוענת ממה נפשך: אם כדבריהם לפחות יש לי שיעור כתובה שאתם אומרים שאני אשה שלכם,

ואם כדברי, הרי אני אומרת שהחבילה כולה שלי. ולפיכך היא גובה כתובתה והשאר מוטל

בספק עד שיבוא אליהו.

**היכי דמי?**

**אי דאית ליה סהדי** לזה ולזה על חבילה ועל הקידושין, אבל לא על עבד: **מי מצי אמרה**

**אלו שני עבדי וחבילה שלי** כלומר מדוע כתוב שמה ששווה יותר מכדי מכתובתה מסתפקים

בשלשתם, הרי לפי דברי האשה, יש להם עדים נגד טענתה?

**אלא לאו בעד אחד** לכל אחד ואפילו שאינה מודה לו, צריכה גט.

**(דחיה) ותסברא?! עד אחד בהכחשה מי מהימן** ואפילו שאין עד אחד מכחיש אלא

היא מכחשת זה מספיק. ולא שייך להשבעה<sup>רמח</sup>, מכיוון שיש לה עד אחד שמסייעה, ופטורה

משבועה?!

**אלא למישרי לעלמא דכ"ע לא פליגי דשרי –** כאן החבילה תהא מונחת בספק עד שיבוא

אליהו. אכן, אם שניהם נתנו לה גט מרצונם, אזי הם צריכים לפרוע לה גם הכתובה, ויכולה

לגבות מן החבילה ממה נפשך: שאם החבילה שלהם גובה בתורת כתובתה, ואי לאו, הרי זה

שלה.

**והכא הכי קאמר צריכה שני גיטין כדי לגבות כתובתה מן החבילה –** החידוש של

ברייטא זו הוא כר' מאיר היא דאמר מטלטלי משתעבדי לכתובה.

**מאי הוי עלה?**

א. **רב כהנא** אמר אין חוששין לקידושין. [כדעת שמואל בעמוד א']

ב. **רב פפא** אמר חוששין לקידושין.

**הודאת בעל דין – חב לאחרני**

**(קושיא) אמר ליה רב אשי לרב כהנא מאי דעתך?! דילפת דבר דבר מממון?!**

**אי מה להלן הודאת בעל דין כמאה עדים דמי** שכתוב 'אשר יאמר כי הוא זה' הרי

שהתורה סמכה על מקצת הודאתו כדי לחייבו שבועת מודה במקצת, אף כאן הודאת בעל

**דין כמאה עדים דמי.**

**(תירוץ) א"ל התם לא קא חייב לאחרני,** שאין נפסד אלא הוא, **הכא קא חייב לאחרני**

שקרבנותיה נאסרו בו וקרוביו נאסרו בה.

**מר זוטרא ורב אדא סבא,** אחים בני דרב מרי בר איסור, פליגי ניכסיהו בהדי הדדי.

**אתו לקמיה דרב אשי אמרו ליה על פי שני עדים אמר רחמנא** והציעו ספקו לפניו

כדלהלן:

**דאי בעי למיהדר לא מצי הדרי בהו, ואנן לא הדרי** ולפיכך אין אנו צריכים עדים.

**או דלמא לא מקיימא מלתא אלא בסהדי** ולמרות שאנו מודים לא נחשב חלוקה ואנו

מחזיקים כל אחד חלק מהשני.

**אמר להו לא איברו סהדי אלא לשקרי<sup>רמח</sup>** הכופרים בדברים.

**נאמנות של עד אחד – דברי אביי**

להלן אביי מביא כמה דינים שעד אחד נאמן בו כשהבעל דבר שותק ולכל דין מביא

משנה שמסייעת לו (תנא תונא), ובנוסף יבואר מדוע הוצרך להביא את כל אלה:

<sup>רמח</sup> כך מבאר הפנ"י כוונת רש"י.

<sup>רמח</sup> תוספות ד"ה לא איברו סהדי אלא לשקרי. **מכאן אמר ר"ת דאין צריך עדים לעשות קנין**

והא דאמר פרק חזקת הבתים (ב"ב דף מ.) **קנין בפני שנים** ואין צריך לומר כתובו לאו משום

דלא מהני בלא שנים דודאי מהני אפי' בלא שנים אלא ה"ק **קנין הרגיל בפני שנים** אין צריך

**לומר כתובו אבל ודאי אין צריך שנים** וכן משמע בפרק הזהב (ב"מ דף מה): דקאמר התם היה

עומד בגורן ואין בידו מעות כו' [לגבי אדם רוצה לחבירו יפדה את פירותיו שלא הצטרך להוסיף

חומש ואין לחבירו מעות לפדות כיצד הוא עושה] ופר"ך עלה וינקינהו ניהליה אגב סודר ומשני

נ

דלית ליה סודר ואמאי לא משני דלא היו שם עדים אלא ש"מ דקנין מהני בלא עדים וכן משמע

בפ"ק דסנהדרין (דף ו.) דקאמר התם פשרה ביחיד וק"ל (שם) דפשרה צריכה קנין.

<sup>י</sup> תוספות ד"ה אמר לו עד אחד אכלת חלב והלה שותק נאמן. פירוש **דשתיקה כהודאה דמי**

**והוי נודע לו מעצמו** אבל אמר לו איני יודע אינו נאמן לחייבו קרבן דכתיב (ויקרא ד) או הודע

אליו ולא שיודיעוהו אחרים ודווקא אחד **אבל שנים נאמנים** ומביא קרבן על ידם כדאמר התם

(כריתות דף יא): אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל וצריך נמי

לפרש והלה שותק דאמר לו העד אכלת חלב והיה לך לידע והוא שותק:

**ניתן לקבל את סיכומי 'שקלא וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל [arielmarcus5518@gmail.com](mailto:arielmarcus5518@gmail.com) - נשמח לקבל הערות ותיקונים.**